

Što donose izmjene i dopune Zakona o trgovini

Darko Marečić, dipl. iur.

U Narodnim novinama br. 33/2023 objavljen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini kojim se, pored ostalog, ponovno uređuje radno vreme u djelatnosti trgovine te doraduje institut nastavka obavljanja trgovine bez ishođenja novog rješenja, a čije stupanje na snagu je odgođeno do 1. srpnja 2023. O tim i drugim izmjenama i dopunama važećeg Zakona o trgovini pišemo u nastavku članka.

1. Uvodno

Važeći Zakon o trgovini iz 2008. godine sa naknadnim izmjenama i dopunama (u nastavku: Zakon¹), osnovni je nacionalni Zakon koji na sveobuhvatan način uređuje djelatnost trgovine. Sadržajno, Zakon uređuje uvjete za obavljanje djelatnosti trgovine, radno vrijeme u djelatnosti trgovine, mjere zabrane nepoštenog trgovanja te nadzor, upravne mjere i prekršajne sankcije. Trgovina je gospodarska djelatnost kupnje i prodaje robe i/ili pružanje usluga u trgovini u svrhu ostvarivanja dobiti ili drugog gospodarskog učinka, a obavlja se kao trgovina na veliko (kupnja robe radi daljnje prodaje profesionalnim korisnicima, odnosno drugim pravnim ili fizičkim osobama koje obavljaju neku registriranu ili zakonom određenu djelatnost) i trgovina na malo (kupnja robe radi daljnje prodaje potrošačima za osobnu uporabu ili uporabu u kućanstvu, kao i profesionalnim korisnicima ako za tu prodaju nije potrebno ispunjavanje dodatnih minimalnih tehničkih i drugih uvjeta propisanih posebnim propisom). Trgovina na veliko obavlja se u prodajnim objektima (skladišta, tržnice na veliko), a trgovina na malo u prodavaonicama i izvan prodavaonica na jedan ili više načina propisanih čl. 10. ovoga Zakona. Prodajni objekt, oprema i sredstva kojima se obavlja djelatnost trgovine moraju ispunjavanju minimalno tehničke i druge propisane uvjete koje rješenjem utvrđuje nadležno upravno tijelo. Iznimno, rješenje nije potrebno za obavljanje prigodne prodaje (prodaje na sajmovima, izložbama, priredbama i sl.).

Djelatnost trgovine u svim oblicima mogu obavljati trgovci (pravna i fizička osoba registrirana za obavljanje djelatnosti trgovine), a kroz oblik prodaje (samo) vlastitih proizvoda (robe) i pravne te fizičke osobe poimenično navedene u čl. 5. st. 1. Zakona. Inspekcijski nadzor nad provedbom Zakona obavljaju tržišni inspektori Državnog inspektora.²

Uvažavajući činjenicu da je tradicionalno nedjelja onaj dan u tjednu koji je neradan dan, da je hrvatsko gospodarstvo orijentirano na turizam koji se pretežno odvija tijekom ljetnih mjeseci kao i da se potrošnja pojačano odvija u predblagdanskim razdobljima, zakonodavac je odlučio po treći puta normativno urediti radno vrijeme u djelatnosti trgovine te poboljšati određena pitanja koja su se u dosadašnjoj praksi pokazala ograničavajuća.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini (Nar. nov., br. 33/23., u nastavku: Zakon, novele Zakona) u bitnom se uređuju tri pitanja:

- 1) regulira se radno vrijeme u djelatnosti trgovine na način da se utvrđuje temeljno pravo radnika u djelatnosti trgovine na neradnu nedjelju kao dan tjedno odmora i pravo na neradne blagdane, uz propisivanja iznimaka prema kojima se u cilju osiguranja funkcioniranja gospodarstva dopušta rad nedjeljom i blagdanom;
- 2) institut nastavka obavljanja djelatnosti trgovine u prodajnom objektu bez ishođenja novog rješenja o ispunjavanju propisanih uvjeta ako je za isti objekt već prethodno izdano rješenje, proširuje se i na prodajne objekte u kojima se obavlja prodaja hrane; i
- 3) propisuje se prekršaji za nepridržavanje odredbi kojima se uređuje radno vrijeme u djelatnosti trgovine, redefinira prekršaj obavljanja djelatnosti trgovine bez rješenja o ispunjavanju propisanih uvjeta, a zbog uvođenja eura kao službene valute RH od 1. siječnja 2023. sukladno Zakonu o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj³ novčani iznos za otkup izvršenja mjere zabrane obavljanja djelatnosti trgovine izrečene rješenjem tržišnog inspektora te novčani iznosi za prekršaje propisuju se u eurima.

¹ Nar. nov., br. 87/08., 116/08,76/09., 114/11., 68/13., 30/14., 32/19., 98/19. i 32/20.

² Iznimno, inspekcijski nadzor nad provedbom Uredbe Vijeća (EZ) br. 1236/2005 o trgovini određenom robom koja bi se mogla koristiti za izvršenje smrtnih kazni, mučenje ili drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje te i Uredbe Vijeća (EZ) br. 2368/2002 o provedbi postupka certifi-

ranja Procesa Kimberley za međunarodnu trgovinu neobrađenim dijamantima, kada nadzor obavljaju nadležni inspektori Ministarstva financija Carinske uprave.

³ Nar. nov., br. 57/22. i 88/22.-ispr.).

ističemo...

U svrhu prilagodbe odnosno pripreme gospodarskih subjekata (trgovaca i drugih prodavatelja) na primjenu normativnog rješenja iz ovoga Zakona, posebice glede reguliranja radnog vremena u djelatnosti trgovine, novelom Zakona njegovo je stupanje na snagu odgođeno do 1. srpnja 2023.

Ujedno, Zakonom se propisuje obveza Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja da u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, obavli procjenu učinka njegove provedbe kako bi se na odgovarajući način procijenio učinak primjene zakonskih rješenja te u svrhu njihova poboljšanja, izvršiti naredne dopune i/ili izmjene Zakona.

2. Općenito o uređenju radnog vremena u trgovini

Uvodno treba napomenuti da se normativno uređenje radnog vremena u djelatnosti trgovine sukladno Zakonu odnosi isključivo na dnevno i tjedno vrijeme u kojem su prodajni objekti u kojima se obavlja djelatnost trgovine na veliko (skladišta, tržnice na veliko) i djelatnost trgovine na malo (prodavaonice i drugih oblici trgovine na malo izvan prodavaonice) otvoreni za kupce, a ne i na radno vrijeme u kojem radnici u trgovini za vrijeme kada je prodajni objekt zatvoren za kupce, unutar istog obavljaju određene poslove (zaprimanje, manipulacija, i/ili isporuka robe, čišćenje prostorija i tome sl.) kao niti na radno vrijeme administrativnih radnika u poslovnim prostorijama u sjedištu trgovca, a koji se prema propisima o trgovini ne smatra prodajnim objektom. Na radno vrijeme takvih radnika, primjenjuju se odredbe propisa o radu.

2.1. Normativno uređenje rada u trgovini do novele Zakona

Važeći Zakon⁴ ne prepoznaje neradnu nedjelju kao pravilo o radu trgovina, već propisuje da trgovac samostalno određuje radno vrijeme prodavaonica i drugog oblika trgovine na malo, uzimajući u obzir potrebe kupaca, broj radnika zaposlenih u prodajnom objektu i poštivanju njihovih prava uređenih propisima o radu (Zakonom o radu, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između poslodavca i radničkog vijeća i ugovorom o radu), posebno u pogledu plaće i naknade plaće, dodatka na plaću, rasporeda i preraspodijele radnog vremena, prekovremenog i noćnog rada, te stanke, dnevnog, tjednog i godišnjeg odmora, s time da nadzor nad primjenom radno-pravnih odnosa poslodavaca i radnika obavljaju inspektori rada Državnog inspektorata (čl. 57.). Iznimno, radno vrijeme u djelatnosti trgovine (na veliko i na malo) u posebnim okolnostima odnosno odnosno za vrijeme trajanja bolesti COVID-19, određuje (propisuje) odlukom Stožer Civilne zaštite Republike Hrvatske (u nastavku: RH) (čl. 57.a). Trgovac je dužan na prodajnom objektu jasno, vidljivo i čitljivo za potrošače istaknuti radno vrijeme, te se istog radnog vremena pridržavati, a 15 minuta prije završetka radnog vremena prodavaonice, jednom ili više puta upozoriti kupce koji se zateku u prostoru prodavaonice na kraj dnevnog radnog vremena prodavaonice (čl. 61.).

Valja podsjetiti, da je uređenje rada nedjeljom u djelatnosti trgovine bilo predmetom ocjene ustavnosti u postupcima pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske (u nastavku: Ustavni sud) 2004. i 2009. godine.⁴ Naime, zakonodavac je pokušavao dva puta nor-

mativno urediti radno vrijeme u djelatnosti trgovine (2003 i 2008) propisujući opće pravilo zabrane rada nedjeljom i blagdanima, ali uz istovremeno propisivanje mnogobrojnih iznimaka prema kojima su pojedini trgovci, ovisno o mjestu obavljanja djelatnosti, prodajnom asortimanu i/ili veličini prodajnog prostora ili prema rasporedu rada određenom odlukom nadležnog tijela jedinice lokalne samouprave (općina i gradova) mogli raditi nedjeljom. Takva rješenja, s ustavno-pravnog motrišta za Ustavni sud nisu bila prihvatljiva, zbog čega ih je dva puta poništavao. U Odluci iz travnja 2004. Ustavni sud ističe da do nejednakog pravnog položaja pojedinih trgovaca na malo dovodi zakonska norma kojom se dopuštenost rada nedjeljom čini ovisnom o površini prodajnog prostora, dok u odluci iz lipnja 2009. Ustavni sud primjećuje prekomjerni stupanj normiranja pri uređenju tjednog i radnog vremena prodavaonica, posebice u odnosu na iznimke od načelne zabrane rada nedjeljom, što nije primjereno zahtjevima gospodarskog ustroja RH budući se isti temelji na poduzetničkoj i tržišnoj slobodi. Nadalje, Ustavni sud naglašava da pitanje uređenja radnog vremena nema ustavno značenje odnosno da se radi o području u kojem zakonodavac ima široko područje slobode prosudbe i samostalno odlučuje o uređivanju gospodarskih, pravnih i političkih odnosa, pa samim time i regulirati radno vrijeme u djelatnosti trgovine, pri čemu je dužan uvažavati pravna stajališta Ustavnog suda iskazana u prethodno donesenim odlukama (da se dopuštenost rada nedjeljom ne čini ovisnim o površini prodajnog prostora, a da se iznimke od načelne zabrane rada prekomjerno ne normiraju) sve to kako bi se izbjegla nejednakost trgovaca kojima se dopušta rad nedjeljom i onih kojima je to zabranjeno.

2.2. Razlozi za ponovno uređenje radnog vremena u trgovini

Općenito, pravo (svakog) radnika na tjedni odmor zajamčeno je čl. 55.st.3. Ustava Republike Hrvatske (u nastavku: Ustav).⁵ Budući je u pravnom poretku RH (propisima o radu i preuzetim međunarodnim aktima) nedjelja onaj dan u tjednu koji je prema hrvatskoj tradiciji i njezinim običajima dan tjednog odmora, zakonodavac je odlučio ponovno regulirati radno vrijeme u trgovini i to na način, da se kao temeljno pravo radnika u djelatnosti trgovine utvrdi neradna nedjelja kao dan tjednog odmora te odrede neradni blagdani, uz istovremeno propisivanje minimalnog broja izuzeća od tog pravila, a sve to kako bi se osiguralo nesmetano funkcioniranje društvene zajednice. Naime, nedjelja kao dan tjednog odmora radnika utvrđen je odredbom čl. 75. st.3. Zakona o radu (u nastavku: ZR)⁶ i odnosi se na sve radnika (i poduzetnike) u RH, pa tako i na radnike (i poduzetnike) u djelatnosti trgovini. O tom je svoj stav izrazio i Ustavni sud u Odluci br. U-I-642/2009 od 19.6.2009. kada je u točki 9.6. obrazložena naveo slijedeće: "Ustavni sud utvrđuje da je u pravnom poretku Republike Hrvatske nedjelja onaj dan u tjednu koji je prema hrvatskoj tradiciji i njezinim običajima dan tjednog odmora u smislu čl. 6. st.3. Konvencije 106. o tjednim odmorima u trgovini i uredima Međunarodne organizacije rada iz 1957. godine."⁷ Dodajemo da je u navedenoj odredbi propisano da se tjedni odmor radnika podudara s danom u tjednu koji je kao dan odmora prihvaćen prema tradiciji ili običajima zemlje ili regije. Identično stajalište navedeno je i u odredbi čl.2.st.5. Europske povelje o socijalnim pravima⁸ kojom je propisano da se dan tjednog odmora podudara s danom u tjednu

⁵ Nar. nov., br. 86/10.-proč.tekst. i 5/14.

⁶ Nar. nov., br. 93/14., 127/17., 98/19. i 151/22.

⁷ Konvencija 106. o tjednom odmoru u trgovini i uredima Međunarodne organizacije rada ("Nar. nov.-Međunarodni ugovori.", br. 6/95.).

⁸ Europska povelja o socijalnim pravima (Nar. nov. - međunarodni ugovori., br. 8/03.)

⁴ Odluke Ustavnog suda br. U-I 3824/2003, U-I-4094/2003., U-I-418/2004 i br. U-I-642/2009-

koji je kao dan odmora prihvaćen prema tradiciji ili običajima zemlje ili regije, a što je u RH upravo nedjelja. Kako, prema Ustavu, međunarodni ugovori koji su sklopljeni, potvrđeni, objavljeni i koji su na snazi čine dio unutarnjeg pravnog poretka RH i po hijerarhiji pravnih propisa su iznad zakona, a provedba međunarodnopravnih instrumenata u djelatnosti trgovine kad je u pitanju radno vrijeme nije osigurana na dugi način (npr. kolektivnim ugovorima, ugovorom o radu), RH je obvezna njihove odredbe primijeniti kroz nacionalne zakone ili druge propise. Slijedeći navedeno, zakonodavac se odlučio to pitanje regulirati novelom Zakona o trgovini.

3. Uređenje radnog vremena u trgovini prema Zakonu

3.1. Općenito o normativnom uređenju radnog vremena prema Zakonu

Radno vrijeme u djelatnosti trgovine Zakonom je uređeno kroz izmjenu odredbe čl. 57. Zakona '08 na način da radno vrijeme prodajnih objekata određuje trgovac samostalno odnosno sukladno svojoj poslovnoj politici, raspoložujući propisanim maksimalnim iznosom tjednog fonda sati u razdoblju od ponedjeljka do subote, a da prodajni objekti nedjeljom i blagdanima budu zatvoreni. Opće (načelno) pravilo o neradnoj nedjelji i blagdanima nije apsolutno, jer su istim člankom propisane dvije iznimke. Prema prvoj iznimci, trgovcima je dopušteno da prema vlastitom odabiru odnosno kada im je to najrentabilnije, rade 16 nedjelja u godini (u kom slučaju se povećava i propisan maksimalni tjedni fond sati). Druga iznimka odnosi se na mogućnost Vlade RH da svojom odlukom odredi prodajne objekte koji su dužni raditi u dane blagdana. Ujedno, u svrhu nesmetanog funkcioniranja društvene zajednice (osiguranja neprekinutosti u radu pojedinih javnih službi, kontinuiranoj opskrbi stanovništva i turista pojedinim robama), Zakon predviđa iznimke u odnosu na pojedine trgovce odnosno prodavatelje i prodajne objekte, na koje se, ovisno o mjestu prodaje (lokaciji) ili prodajnom asortimanu odnosno obliku trgovine, ne primjenjuju odredbe o neradnoj nedjelji i neradnim blagdanima.

Kroz navedeni model postignuta je ravnoteža između privatnog interesa radnika odnosno prava radnika na tjedni odmor u nedjelju (budući je to dan koji je u duhu hrvatske tradicije dan tjedno odmora) - s jedne strane, i poslovnog interesa trgovaca odnosno prava trgovca na poduzetničko djelovanje (da samostalno raspoređuje radno vrijeme i rad nedjeljom u okviru propisanog okvira) - s druge strane. Istovremeno, takvo rješenje povezano je i s javnim interesom društvene zajednice koje se ogleda povećanim intenzitetom potražnje za kupovinom roba u razdobljima najintenzivnije gospodarske aktivnosti u sektoru trgovine (vrijeme glavne turističke sezone kao i vrijeme predbožićnih i preduskrsnih blagdana), kada potrošačko pravo i javni interes prevladava nad privatnim interesima zaposlenih radnika u trgovini. Ujedno, zakonskim rješenjem uklonjeni su nedostaci iz prethodnih pokušaja normativnog uređenja rada u djelatnosti trgovine na koje je ukazivao Ustavni sud, jer pored toga što se zakonski model uređenja rada nedjeljom temelji na ravnoteži privatnog i javnog interesa, u odredbe Zakona u dijelu u kojem se propisuju izuzeci od neradne nedjelje i neradnim blagdanima, ne sadrži odredbe o površini prodajnog prostora, a iznimke su propisane samo u onim područjima gdje su one nužne radi zaštite društvene zajednice.

Posebno želimo istaknuti da se reguliranje radnog vremena u djelatnosti trgovine sukladno ovom Zakonu kroz propisivanje maksimalnog fonda tjednih sati i najviše dopuštenog broja radnih nedjelja u

godini odnosi na prodajne objekte, a ne i na dnevno, tjedno i mjesečno trajanje punog radnog vremena radnika zaposlenih u trgovini, a koje je uređeno odredbama ZR, kolektivnih ugovora i individualnim ugovorima o radu. Poslodavci su obvezni pridržavati se odredbi propisa kojima se uređuje zaštita prava radnika u pogledu maksimalnog propisanog dnevnog, tjednog i mjesečnog fonda radnih sati za rad u punom i/ili skraćenom radnom vremenu, preraspodjele radnog vremena, povećanog plaćanja prekovremenog rada, rada nedjeljom i blagdanima, prava radnika na dnevnu stanku, tjedni i godišnji odmor i druga prava iz radnog odnosa. S tim u svezi ističemo da je posljednjom novelom Zakona o radu⁹ izmijenjena odredba čl. 94. tog Zakona kojom se izrijekom propisuje da radnik u slučaju rada nedjeljom, blagdanom i neradnim danom ima pravo na povećanu plaću u visini i na način određen kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, pri čemu povećanje za svaki sat rada nedjeljom ne može biti manje od 50%. (čl. 94. st.1. ZR).

Odredbe čl. 57a. i 61. Zakona '08 ostale su neizmijenjene, što znači da i dalje ostaje mogućnost da Stožer civilne zaštite RH u slučaju posebnih okolnosti određuje radno vrijeme u djelatnosti trgovine, kao i obveza trgovaca glede isticanja obavijesti o radnom vremenu prodajnog objekta u kojem je otvoren za potrošače, a koja obavijest mora biti istaknut na ulazu u prodajni objekt (ili u neposrednoj blizini) jasno, vidljivo i čitljivo, kao i da je trgovac dužan najmanje 15 minuta prije završetka radnog vremena prodavaonice, jednome ili više puta upozoriti kupca koji se zateknu u prostoru prodavaonice na kraj dnevnog radnog vremena prodavaonice.

Nastavno dajemo detaljniji prikaz odredbe čl. 57. Zakona kojom se regulira radno vrijeme u djelatnosti trgovine.

3.2. Opće pravilo o radnom vremenu prodajnih objekata

ističemo...

Radno vrijeme prodajnih objekata određuje i raspoređuje samostalno trgovac u razdobljima od ponedjeljka do subote u ukupnom trajanju do 90 sati tjedno (čl. 57. st. 1. Zakona), a prodajni objekti zatvoreni su nedjeljom i u dane blagdana (čl. 57. st. 2. i 3. Zakona).

Dakle, prema navedenoj odredbi, trgovac u prodajom objektu (na malo i/ili na veliko) otvorenom za kupce može raditi od ponedjeljka do subote (najviše šest dana u tjednu) raspoložujući pritom maksimalnim fondom od 90 sati tjedno (u prosjeku 15 sati dnevno) koje samostalno raspoređuje na dane u tjednu.

Trgovac ne mora raditi sve dane u tjednu niti radno vrijeme u svakom od radnih dana u tjednu mora biti isto. Ostavljajući raspored dnevnog i tjednog radnog vremena prodajnog objekata unutar propisanog maksimalnog fonda radnih sati na slobodnu odluku trgovcima, zakonodavac je uvažio različite potrebe trgovca za radom prodajnih objekata u određeno vrijeme tijekom radnog dana i/ili tjedna, a koji njemu poslovno najviše odgovaraju. Primjerice, pojedinim trgovcima više odgovara da ranije započnu s radom (npr. od 5,00 do 20,00 sati), a drugima da započnu kasnije i da rade što dulje noću (npr. od 9,00 do 24,00 sata), ili da dulje rade tijekom određenih dana u tjednu (npr. petkom i subotom) a kraće u preostalim danima u tjednu. Ono što je bitno, a radi ostvarivanja prava potrošača na točno i potpuno informiranje o radnom vremenu prodajnog objekta, je odredba čl. 61. Zakona, kojom je propisano da je trgovac dužan

⁹ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu (Nar. nov., br. 151/22.).

na prodajnom objektu, jasno, vidljivo i čitljivo za potrošača istaknuti radno vrijeme te se istog pridržavati.

3.3. Mogućnost rada prodajnih objekata nedjeljom

ističemo...

Trgovac može samostalno 16 nedjelja u godini odrediti kao radne s time da se trajanju radnog vremena prodajnih objekata u tom tjednu dodaje 15 sati koje trgovac raspoređuje od ponedjeljka do nedjelje (čl. 57. st. 4. Zakona).

Uvažavajući činjenicu da je hrvatsko gospodarstvo orijentirano na turizam koji se pretežito odvija tijekom ljetnih mjeseci, kao i da se potrošnja pojačano odvija u predblagdanskim razdobljima, Zakonom je predviđeno najviše 16 nedjelja u godini koje su radne, i to prema vlastitom rasporedu trgovca. Zakonom određen najveći broj mogućih radnih nedjelja čini 30% od ukupnog broja nedjelja u razdoblju od godinu dana. Trgovac samostalno određuje koje će nedjelje biti radne, s osnove individualnih potreba, mikrolokacije, sezonalnosti i drugih, za trgovca relevantnih čimbenika. U onom tjednu u kojem je trgovac odlučio imati radnu nedjelju, tjedni fond trajanja radnog vremena prodajnih objekata povećava se za 15 sati te čini ukupno 105 sati tjedno, a koje trgovac također samostalno raspoređuje od ponedjeljka do nedjelje.

Za očekivati je da će trgovci čiji prodajni objekti posluju na području Jadrana, odabrati redne nedjelje tijekom razdoblja od 15. lipnja do 15. rujna, jer je to razdoblje glavne ljetne turističke sezone (što ukupno iznosi 8 radnih nedjelja), a preostalih 8 radnih nedjelja mogu odabrati tijekom pojačane prodaje u predbožićno i preduskršno vrijeme, dok trgovci koji posluju u kontinentalnom dijelu mogu odrediti drugačiji raspored radnih nedjelja. Međutim, trgovci ne moraju raditi svih 16 nedjelja već mogu raditi i manje od tog broja, štoviše mogu odlučiti da niti jednu nedjelju neće raditi. No, ako se ipak odluče raditi nedjeljom, tada ne smiju raditi više od 16 nedjelja tijekom godine. Linearni kriterij od 16 nedjelja kroz godinu, a čiji se raspored ostavlja poslodavcu (trgovcu) na ocjenu kako i kada će ih rasporediti kroz kalendarsku godinu, kriterij je *erga omnes* što znači da obuhvaća sve trgovce i njihove prodajne objekte, uključujući kioske i pokretnu prodaju.

ističemo...

Prijelaznom odredbom čl. 12. Zakona propisano je da se u 16 nedjelja u 2023. ne ubrajaju nedjelje koje su do stupanja na snagu ovoga Zakona (do 1. srpnja 2023.) bile radne.

Od 1. siječnja 2024. godine, mogućnost rada od najviše 16 radnih nedjelja odnosit će se na cijelu godinu.

3.3.1. Mogućnost rada prodajnih objekata unutar trgovačkih centara

Kad je riječ o prodajnim objektima (prodavaonicama) unutar trgovačkih centara, prije svega treba reći da se radno vrijeme kako je uređeno odredbama ovoga Zakona ne odnosi na radno vrijeme trgovačkog centra, već isključivo na radno vrijeme prodajnih objekata (prodavaonica) koje posluju unutar trgovačkog centra. Naime, u trgovačkom centru se nalaze različite vrste prodavaonica (specijalizirane prodavaonice, samoposluge, robne kuće, prodaja sa klu-

pa/štanda i sl.), a mogu se nalaziti i drugi sadržaji kao što su npr. poslovnice banaka, poštanski uredi, ugostiteljski objekti, kinematografi, igraonice i dr. Jednako tako, radno vrijeme propisano ovim Zakonom ne odnosi se na ostale sadržaje unutar trgovačkog centra. Smatramo da nema zapreke da svaki prodajni objekt koji posluje unutar trgovačkog centra samostalno određuje svoje dnevno radno vrijeme tijekom tjedna unutar najviše propisanog tjednog fonda radnih sati, kao i da odrede 16 nedjelja tijekom godine koje će biti radne, ako je to moguće obzirom na ugovorni odnos između trgovca i pravne odnosno fizičke osobe koja upravlja trgovačkim centrom. Međutim, ako je ugovorom o zakupu poslovnog prostora u trgovačkom centru određeno da svi zakupci obavljaju djelatnost u okviru radnog vremena trgovačkog centra, tada će osoba koja upravlja trgovačkim centrom morati radno vrijeme (barem u odnosu na prodajne objekte) uskladiti s odredbama ovoga Zakona.

3.4. Dužnost rada prodajnih objekata blagdanom

ističemo...

Vlada RH može odlukom odrediti prodajne objekte koji su dužni raditi u dane blagdana u RH sukladno zakonu kojim se uređuju blagdani, spomendani i neradni dani u Republici Hrvatskoj (čl. 57. st. 3. Zakona).

Zakon kojim se uređuju blagdani, spomendani i neradni dani je Zakon o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj.¹⁰ Prema tom Zakonu, blagdani (i neradni dani) dani su: 1. siječnja – Nova godina; 6. siječnja – Bogojavljenje ili Sveta tri kralja; Uskrs i Uskršni ponedjeljak; Tijelovo; 1. svibnja – Praznik rada; 30. svibnja – Dan državnosti; 22. lipnja – Dan antifašističke borbe; 5. kolovoza – Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja; 15. kolovoza – Velika Gospa; 1. studenoga – Svi sveti; 18. studenoga – Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje; 25. prosinca – Božić i 26. prosinca, prvi dan po Božiću, Sveti Stjepan. Ako blagdan pada u nedjelju, isti se ne prenosi u idući dan.

Prema tome, trgovci koji obavljaju djelatnost u prodajnim objektima koji će biti obuhvaćeni odlukom Vlade RH, biti će obvezni raditi blagdanom uz uvjete i u radnom vremenu propisanom tom odlukom. Dodajemo je je odredba čl. 57.st.3. Zakona kojim se daje mogućnost Vladi RH da odlukom odredi prodajne objekte koji su dužni raditi blagdanom, istovjetna s odredbom čl. 6. Zakona o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u RH, kojom je propisano da Vlada RH može odrediti koja su državna i druga javna tijela te druge pravne i fizičke osobe dužne raditi u dane blagdana u RH (do sada Vlada RH takvu odluku u djelatnosti trgovine još nije donijela).

3.5. Iznimke od općeg pravila o neradnim nedjeljama i blagdanima

U svrhu osiguranja kontinuirane opskrbe domicilnog stanovništva i turista tijekom turističke sezone (npr. osnovnim živežnim namirnicama i gorivom za motorna vozila), odvijanja neprekinutih javnih usluga (npr. opskrbu korisnika usluga cestovnog, zračnog, pomorskog i riječnog prometa), kao i uzimanjem u obzir rad onih prodajnih objekata koji prema hrvatskoj tradiciji uobičajeno rade nedjeljom i blagdanima zbog specifičnosti potreba potrošača (npr. kupovinom tiskovina), opskrbu domaćih gosta i turista tijekom boravka u poje-

dinim objektima u djelatnosti ugostiteljstva (hotelima, kampovima), omogućavanja poljoprivrednim gospodarstvima plasman (prodaju) vlastito proizvedenih poljoprivrednih proizvoda tijekom sezone proizvodnje (žetve, berbe) te prihvaćajući tradiciju obavljanja prigodnih prodaja na sajmovima i tijekom održavanja svjetovnih i/ili vjerskih javnih manifestacija, odredbom čl. 57. st. 5. do 7. Zakona predviđene su iznimke od ograničenja rada u djelatnosti trgovine, ovisno od mjesta i obliku obavljanja trgovine te vrste prodajnog asortimana.

3.5.1. Iznimke prema mjestu obavljanja trgovine

Od općeg pravila o neradnoj nedjelji i neradnim blagdanima (uz mogućnost odabira rada tijekom 16 nedjelja tijekom godine) te ograničenju ukupnog tjednog fonda sati, izuzeti su **prodajni objekti koji se nalaze unutar ili su sastavni dio cjeline: željezničkih i autobusnih kolodvora, zračnih luka, luka otvorenih za javni promet, luka unutarnje plovidbe brodova, zrakoplova i trajekata za prijevoz osoba i vozila; benzinskih postaja; hotela, kampova, nautičkih marina; bolnica; prostora vjerskih i kulturnih ustanova, te drugih subjekata u kulturi, muzeja, centara za posjetitelje odnosno interpretacijskih centara; obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava; te proglašenih zaštićenih područja prirode u skladu s posebnim propisima.**

Drugim riječima, prodavaonice i drugi oblici trgovine koji su otvoreni za kupce, a nalaze se na mjestima područja ili unutar drugih objekata obuhvaćenih iznimkom, mogu raditi u dnevnom i tjednom vremenu sukladno radnom vremenu područja na kojem se nalaze odnosno drugog objekata unutar kojeg posluju ili ako isto nije određeno, u radnom vremenu sukladno samostalnoj odluci trgovca.

Za primjenu navedenih iznimaka, bitno je da se prodajni objekt (prodavaonica, kiosk i dr.) nalazi unutar ili je sastavni cjelina ili drugog objekta obuhvaćenog iznimkom, a ne izvan te cjeline odnosno objekta. Da li se prodajni objekt nalazi unutar odnosno na području putničkih autobusnih i/ili željezničkih terminala, benzinskih postaja, luka otvorenih za javni promet, hotela, nautičkih marina i drugih objekata ili se nalazi na proglašenom zaštićenom području prirode, odlučivat će se (dokazivati) u svakom slučaju zasebno. U tu svrhu, trgovac može nadležnom tržišnom inspektoratu kao dokaz predložiti na uvid ugovor o zakupu poslovnog prostora kojeg je zaključio s pravnom ili fizičkom osobom koja upravlja objektom unutar ili na području kojeg posluje (npr. putničkim terminalom, bolnicom, hotelijerom, muzejom ili drugom ustanovom u kulturi) i/ili ugovor o koncesiji zaključenog s pravnom osobom koja upravlja zaštićenim područjem prirode i/ili lukom otvorenom za pomorski prijevoz putnika ili unutarnju plovidbu i/ili izvod iz katastarskog plana iz kojeg je vidljivo da se djelatnost trgovine obavlja na prostoru putničkih terminala (kolodvora, zračnih i pomorskih luka i marina), a kao dokaz da je riječ o benzinskoj postaji, prodajnom objektu unutar hotela, kampa, nautičkoj marini može poslužiti i rješenje nadležnog upravnog tijela o ispunjavanju propisanih uvjeta (za benzinsku postaju ili prodavaonicu na toj postaji, hotel, kamp, nautičku marinu), a za OPG, rješenje o upisu OPG-a u Upisnik OPG-ova.

Željeznički kolodvor je svako željezničko službeno mjesto koje je otvoreno za cjelokupan ili ograničen prijevoz putnika (putnički kolodvor) i stvari (teretni kolodvor).¹¹ Putnički željeznički kolodvor uključuje kolodvorske zgrade i ostale objekte i odgovarajući prostor za uslugu prodaje karata.¹² **Autobusni kolodvor** je objekt za prihvatanje autobusa i putnika u javnom cestovnom prijevozu, koji

mora ispunjavati propisane uvjete.¹³ Na ovom mjestu potrebno je skrenuti pozornost da iznimkama nisu obuhvaćena željeznička stajališta (službeno mjesto u kojem se vlakovi za prijevoz putnika zaustavljaju u skladu s voznim redom samo radi ulaska i izlaska putnika),¹⁴ kao niti autobusna stajališta (posebno izgrađena i/ili označena prometna površina određena za zaustavljanje autobusa, koja omogućava sigurni ulazak, odnosno izlazak putnika u/iz vozila).¹⁵ **Zračna luka (airport)** je prostor otvoren za javni zračni promet, a čine ju određena područja s operativnim površinama, objektima, uređajima, postrojenjima, instalacijama i opremom, namijenjenima za kretanje, uzlijetanje, slijetanje i boravak zrakoplova, te prihvatanje i opremu zrakoplova, putnika, prtljage, robe, stvari i pošte.¹⁶ **Luka otvorena za javni promet** je morska luka (morski i s morem neposredno povezani kopneni prostor s izgrađenim i neizgrađenim obalama, lukobranima, uređajima, postrojenjima i drugim objektima, namijenjen za pristajanje, sidrenje i zaštitu brodova, jahti i brodica, ukrcaj i iskrcaj putnika i robe te ostale gospodarske djelatnosti), koju pod jednakim uvjetima može upotrebljavati svaka pravna i fizička osoba sukladno njenoj namjeni i u granicama raspoloživih kapaciteta.¹⁷ **Luka unutarnje plovidbe brodova** je vodeni i s njim neposredno povezani kopneni prostor koji je namijenjen i opremljen za pristajanje, sidrenje i zaštitu plovila, ukrcaj i iskrcaj putnika, u kojem se obavljaju različite komplementarne djelatnosti koje su s robom ili s plovidlom u neposrednoj ekonomskoj, prometnoj ili tehnološkoj vezi.¹⁸ **Zrakoplov (aircraft)** je svaka naprava koja se održava u atmosferi zbog reakcije zraka, osim reakcije zraka u odnosu na Zemljinu površinu¹⁹ (kao što je avion, helikopter, slobodni i vezani baloni i dr.). **Trajekt za prijevoz osoba i vozila** (feribot) je putnički odnosno teretni brod specijaliziran za redovni prijevoz putnika, robe i vozila na kraćim relacijama.

Benzinska postaja je prodajno mjesto čija je osnovna djelatnost prodaja naftnih derivata te na posebno odvojenim mjestima i prodaja plina u plinskim bocama, kao i dijelovima za automobile. **Prodavaonica na benzinskoj postaji** je posebno uređen prodajni objekt manje prodajne površine koji se nalazi u prostoru benzinske postaje u kojem se nudi različiti asortiman proizvoda u originalnom pakiranju.²⁰ Ovdje posebno želimo skrenuti pozornost da u skladu s odredbom čl. 15. Pravilnika o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonice (u nastavku: Pravilnik o MTU)²¹ **asortiman benzinske postaje čini roba sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007 (u nastavku: NKD-07)²² za trgovinu na malo motornim gorivima i mazivima u specijaliziranim prodavaonicama (šifra razreda djelatnosti: 47.30. NKD-07.), a asortiman prodavaonice na benzinskoj postaji, raznovrsna roba u kojoj ne prevladavaju hrana, pića i duhanski proizvodi, a svi su proizvodi se mogu prodavati isključivo u originalnom pakiranju.**

13 Čl.4.st.1.toč.2. Zakona o prijevozu u cestovnom prometu (NN br. 41/18. do 114/22).

14 Čl.1.toč.1. Pravilnika o opremljenosti pojedinih vrsta uslužnih objekata (Nar. nov., br. 58/22.).

15 Čl. 4.st.1.toč.3. Zakona o prijevozu u cestovnom prometu.

16 Čl. 1. Zakona o zračnim lukama (Nar. nov., br. 19/98., 14/11. i 78/15.).

17 Čl.2.toč. 1. (za definiranje luke) i toč. 2. (za definiranje luke otvorene za javni promet) Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (Nar. nov., br. 158/03. - 98/19.).

18 Čl. 5.toč.27. Zakona o plovidbi i lukama unutarnjih voda (Nar. nov., br. 144/21.).

19 Čl. 2. toč.94. Zakona o zračnom prometu (Nar. nov., br. 69/09 - 92/14.). i čl.2. toč.51. Pravilnika o letenju zrakoplova (Nar. nov., br. 32/18. i 10/21.).

20 čl. 23. Pravilnika o klasifikaciji prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo (Nar. nov., br. 39/09. i 46/15.).

21 Nar. nov., br. 66/09., 108/09., 8/10. i 108/14.

22 Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti - 2007 (Nar. nov., br. 58/07. i 72/07.).

11 Čl.4. toč.13. Zakona o ugovorima o prijevozu u željezničkom prometu (Nar. nov., br. 87/96. i 114/22.).

12 Prilog 2. toč.2. a) Zakona o željeznici (Nar. nov., br. 32/19., 20/21. i 114/22.).

ističemo...

U asortiman prodavaonice na benzinskoj postaji ne smije ulaziti hrana koja prema posebnim propisima zahtijeva posebne uvjete čuvanja i izlaganja na policama, koja ne smije biti izložena izvoru kontaminacije, teških metala i otrovnih plinova, a koristi se u svakodnevnoj prehrani ljudi uporabom u kućanstvu (npr. lako pokvarljiva hrana).

Hotel je poslovni objekt u kojem ugostitelj obavlja ugostiteljsku djelatnost odnosno pruža ugostiteljske usluge smještaja, prehrane, pića i napitaka u ugostiteljskim sadržajima kao što su recepcija, sanitarni čvorovi, smještajne jedinice (sobe, apartmani, studio apartmani), sadržaji za prehranu (npr. blagovaona, restoran, *caffe bar*) i druge usluge u funkciji turističke potrošnje.²³ **Kamp** je objekt u kojem se pružaju usluge kampiranja odnosno smještaja na osnovnim smještajnim jedinicama (kamp mjesta i kamp parcele) i smještaja u građevinama (bungalovu, paviljonu i dr.), prehrane, pića i napitaka, iznajmljivanje pokretne opreme za kampiranje (stolova, stolica, vreća za spavanje, šatora, kamp kućica), pokretnih kućica (*mobilhomova*), kampera, *glamping* kućica i/ili opreme i dr., bavljenja sportom i/ili drugim oblicima rekreacije u ili u blizini kampa i druge usluge u funkciji turističke ponude.²⁴ **Luka nautičkog turizma odnosno marina** je dio posebno izgrađenog i uređenog morskog i vodenog prostora i obale za pružanje usluga veza, smještaja turista u plovnim objektima (plovni objekti za izlete, plovni objekti za krstarenje i ribarska plovila) i ostalih usluga za potrebe turista, u kojoj se pružaju i ugostiteljske usluge pripremanja i/ili usluživanja pića, napitaka i prehrane nautičarima.²⁵ Iznimka se ne odnosi na druge objekte za pružanje usluga veza i smještaja plovnih objekata (nautičko sidrište, nautičko privezište, odlagalište plovnih objekata i suhu marinu). **Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo** (u nastavku: OPG) je organizacijski oblik gospodarskog subjekta poljoprivrednika fizičke osobe koji radi stvaranja dohotka samostalno i trajno obavlja djelatnost poljoprivrede i s njom povezane dopunske djelatnosti, a temelji se na korištenju vlastitih i/ili unajmljenih proizvodnih resursa te na radu, znanju i vještinama članova obitelji. OPG svoje poljoprivredne proizvode može prodavati na prostoru i objektima OPG-a, iz kioska na OPG-u te na druge načine iz čl. 27. Zakona o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu²⁶ i čl. 5. st. 1. toč. 1. Zakona o trgovini.

Bolnica je zdravstvena ustanova koja obavlja djelatnost dijagnostike, liječenja, medicinske rehabilitacije i zdravstvene njege bolesnika te osigurava boravak i prehranu bolesnika, a može biti **opća bolnica** (zdravstvena ustanova koja obavlja najmanje djelatnosti kirurgije, interne medicine, pedijatrije, ginekologije i porodiljstva te hitne medicine i ima posteljne, dijagnostičke i druge mogućnosti prilagođene svojoj namjeni), **specijalna bolnica** (zdravstvena ustanova za djelatnost specijalističko-konzilijarnog i bolničkog liječenja određenih bolesti ili određenih dobni skupina stanovništva, ima posteljne, dijagnostičke i druge mogućnosti prilagođene namjeni, te ispunjava i druge uvjete propisane Zakonom o zdravstvenoj zaštiti)²⁷ i **klinička bolnica** (opća bolnica u kojoj najmanje dvije od navede-

nih djelatnosti /interna medicina, kirurgija, pedijatrija, ginekologija i porodiljstvo/ nose naziv klinika, kao i najmanje još dvije druge djelatnosti drugih specijalnosti odnosno dijagnostike). Koje se ustanove smatraju **vjerskim ustanovama** propisano je Zakonom o pravnom položaju vjerskih zajednica²⁸ (npr. suvenirnice unutar vjerskog objekta, vjerske škole). **Kulturna ustanova** je javna ili privatna, tržišna ili nekomercijalna ustanova određenog pravnog i poslovnog subjektiviteta čija je zadaća pružanje usluga u kulturi i umjetnosti, a obuhvaća kazališta, muzeje, galerije, umjetničke i etnografske zbirke, kinodvorane, gliptoteke, koncertne dvorane, operne kuće te različite izložbene, izvedbene i obrazovne prostore (npr. kulturne centre, ljetne pozornice i sl.).²⁹ **Muzej** je pravna osoba ili ustrojstvena jedinica pravne osobe koja obavlja muzejsku djelatnost u svrhu proučavanja, obrazovanja i uživanja u materijalnoj i nematerijalnoj baštini čovječanstva i njegova okoliša, u službi društva i njegova kulturnoga i gospodarskog razvitka, otvorena za javnost (vrste: javni muzej, privatni muzej, muzej vjerske zajednice, galerije).³⁰ **Interpretacijski centar** (ili centar za tumačenje) je institucija za širenje znanja prirodnoj ili kulturnoj baštini određenog područja te predstavljaju svojevrsni su muzej "bez stalne postave" koji su smješteni uz određeno kulturno, povijesno ili prirodno nalazište (za razliku od tradicionalnih muzeja, centri za tumačenje obično nemaju za cilj prikupljanje, konzerviranje i proučavanje predmetne građe, već je naglasak na edukaciji o značenju određenog područja na kojem su organizirani). **Drugi subjekti u kulturi** obuhvaćaju druge umjetničke neprofitne i privatne umjetničke organizacije, samostalne umjetnike, honorarne umjetnike i druge subjekte određene Zakonom o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi³¹ i Zakonom o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva.³²

Zaštićeno područje (dio) prirode je dio prirode proglašen zaštićenim u skladu s Zakonom o zaštiti prirode.³³ U skladu s čl. 111. st. 1. ovoga Zakona, zaštićeni dijelovi prirode su: strogi rezervat, posebni rezervat, nacionalni park, park prirode, regionalni park, značajni krajobraz, park-šuma, spomenik prirode i spomenik parkovne arhitekture.

3.5.2. Iznimke prema obliku obavljanja trgovine**ističemo...**

Opće pravilo o neradnoj nedjelji i neradnim blagdanima (uz mogućnost odabira rada tijekom 16 nedjelja tijekom godine) i ograničenju ukupnog tjednog fonda sati, ne primjenjuje se na: otkup primarnih poljoprivrednih proizvoda; prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda na štandovima i klupama na tržnicama na malo i prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda na štandovima i klupama na tržnicama na veliko; prigodnu prodaju na sajmovima i javnim manifestacijama; prodaju putem automata; i prodaju na daljinu.

Pod **primarnim poljoprivrednim proizvodima**, sukladno čl. 2.st.1. Uredbe (EZ) br. 852/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29.4.2003. o higijeni hrane podrazumijevaju se proizvodi primarne

23 Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli (Nar. nov., br. 56/16. i 120/19.)

24 Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kamповi (Nar. nov., br. 54/16., 68/19. i 120/19.)

25 Pravilnik o kategorizaciji luke nautičkog turizma i razvrstavanju drugih objekata za pružanje usluga veza i smještaja plovnih objekata (Nar. ov., br. 120/19.)

26 Nar. nov., br. 29/19., 32/19. i 18/23.

27 Nar. nov., br. 100/18., 125/19., 147/20., 119/22., 156/22. i 33/23.

28 Nar. nov., br. 83/02. i 73/13.

29 https://hr.wikipedia.org/wiki/Kulturna_ustanova

30 Nar. nov., br. 61/18., 89/19. i 114/22.

31 Nar. nov., br. 83/22.

32 Nar. nov., br. 43/96. i 44/96.-ispr.

33 Nar. nov., br. 80/13., 15/18., 14/19. i 127/19.

poljoprivredne proizvodnje, uključujući proizvode tla, stočarstva, lova i ribolova. Primarna poljoprivredna proizvodnja, u smislu čl. 3. Zakona o poljoprivredi³⁴ smatra se proizvodnja proizvoda bilnogojstva ili stočarstva navedenih u Prilogu I. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Sl. L EU 2016/C 202/01) koji mogu biti podvrgnuti primarnoj preradi (prvom stupnju prerade), ali bez obavljanja dodatnih radnji kojima bi se promijenila priroda tih proizvoda (npr. jestivo povrće i voće, vino i stolno grožđe, masline, žitarice, žive životinje, meso, sirovo mlijeko, vrhnje, svježi sir, jaja peradi, med). Primarne poljoprivredne proizvode od poljoprivrednih proizvođača (poljoprivrednika) mogu otkupljivati pravne i fizičke osobe registrirane za djelatnost proizvodnje i/ili preradu hrane (radi daljnje prerade odnosno proizvodnje hrane) i/ili trgovci na veliko i/ili na malo ili drugi korisnici za potrebe prehrane u djelatnosti ugostiteljstva, školstva i tome sl. **Poljoprivredni proizvodi** su proizvodi bilnogojstva i/ili stočarstva koji obuhvaćaju primarne poljoprivredne proizvode (neprerađene poljoprivredne proizvode uz mogućnost prvog stupnja prerade) i prerađene poljoprivredne proizvode, u svrhu ljudske prehrane (prehrambeni proizvodi). Izuzeće se odnosi na poljoprivredna gospodarstva koja vlastite poljoprivredne proizvode prodaju isključivo na štandovima i klupama na tržnicama na malo kao i na štandovima i klupama isključivo na tržnicama na veliko. **Prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda u neprerađenom stanju** može obavljati **samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo**³⁵ upisano u Upisnik poljoprivrednika sukladno Zakonu o poljoprivredi (nositelj i članovi kućanstva), a **prodaju vlastitih prerađenih poljoprivrednih proizvoda u neprerađenom i prerađenom stanju**, ostala poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednika te obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG)³⁶ upisano u Upisnik OPG-ova sukladno Zakonu o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu³⁷ (nositelj i/ili članovi OPG-a, članovi obiteljskog kućanstva i radnici na OPG-u). **Tržnica** je prodajni objekt otvoreni ili zatvoreni, posebno uređeni, opremljeni i organizirani poslovno-prodajni prostor i/ili zgrade, s pratećom infrastrukturom u kojem se prema unaprijed određenim pravilima i uz naplatu prodajnih prostora obavlja izravna prodaja poljoprivrednih i drugih proizvoda te djelatnost trgovine na veliko ili na malo. **Tržnica na veliko** je posebno organiziran u uređen poslovni prostor gdje se trguje na veliko u izvorno pakiranim jedinicama (sanduci, palete, kontejneri i sl.) na kojoj se uz poljoprivredne proizvode može trgovati i hranom bilnog i životinjskog podrijetla, nekultiviranim gljivama i ljekovitim biljem uz osiguranu prostornu odvojenost hrane bilnog od hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje te ukoliko su ispunjeni i uvjeti iz posebnih propisa o hrani i hrani za životinje. **Tržnica na malo** je posebno uređen otvoren ili zatvoren poslovni prostor u kojem se trguje hranom i ostalim proizvodima koji nisu hrana, a koji mora biti prostorno odvojen od prostora za prodaju hrane.

Izuzeća koja se odnose na otkup primarnih poljoprivrednih proizvoda te prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda na tržnicama na

veliko i tržnicama na malo proizlaze iz činjenice da je poljoprivredna djelatnost izravno uvjetovana prirodnim okolnostima te značajno ovisi o agroklimatskim uvjetima koji izravno utječu na fiziološke procese dozrijevanja.

ističemo...

Iznimka od neradne nedjelje i neradnih blagdana ne odnosi na trgovce i druge prodavatelji koji na klupama i štandovima na tržnicama na malo i na tržnicama na veliko obavljaju prodaju proizvoda, već isključivo na poljoprivredna gospodarstva.

Prigodna prodaja je prodaja organizirana u sklopu održavanja sajmovi, priredaba i izložbi. Prigodnom prodajom dopuštena je prodaja samo onih proizvoda koji su predmet i svrha organiziranja spomenutih manifestacija i može trajati najduže do 60 dana u tijeku jedne kalendarske godine, neovisno o vremenu održavanja manifestacije. Izuzimanje od odredbi Zakona kojima se uređuje radno vrijeme odnosi se samo na prigodnu prodaju koja se obavlja na sajmovima (npr. stočni sajam, poljoprivredni sajam) i/ili na javnim manifestacijama (manifestacije i priredbe koje za javnost organiziraju najčešće komorske i interesne udruge proizvođača i/ili trgovaca, turističke zajednice, općine i gradovi povodom svjetovnih i/ili vjerskih blagdana ili gospodarskih, turističkih i značajnih događanja). Druga mjesta i događaji na kojima se može obavljati prigodna prodaja nisu obuhvaćeni predmetnom iznimkom (npr. na prigodnu prodaju koju na prostoru neposredno ispred svog prodajnog objekta organizira trgovac, ne primjenjuje se iznimka od primjene općeg pravila o neradnoj nedjelji uz mogućnost odabira 16 radnih nedjelja u godini te ograničenja ukupnog tjednog fonda sati). Prigodna prodaja može se obavljati na javno-prometnih površina samo na onim mjestima koja su u tu svrhu određena odlukom predstavničkog tijela općine odnosno grada na području kojeg se odvija, a na drugim površinama koja imaju pristup s javno-prometne površine, samo na onim mjestima za koja je organizator prigodne prodaje ishodio odobrenje predstavničkog tijela općine odnosno grada na području kojeg se prodaja obavlja. Razlog izuzimanja je svakako u tome, što se prigodna prodaja može obavljati samo izvan prodavaonica i u vremenski ograničenom razdoblju i s ograničenim prodajnim asortimanom (onim koji je svrha obavljanja prigodne prodaje), a prema tradiciji i običajima obavlja se najčešće tijekom vikenda i svjetovnih i/ili vjerskih blagdana (npr. za vrijeme preduskrasnih i uskrasnih blagdana te predbožićnih i božićnih blagdana) te u svrhu turističke promidžbe kraja u kojem se takva prodaja obavlja. **Prodajni automat** (aparati ili sl. naprava odnosno samoposlužni uređaj) je automatizirani uređaj putem kojeg se obavlja neposredna prodaja robe, na način da se umetne u za to predviđen otvor novac, žeton, posebnu karticu ili tome sl., bez posredovanja osobe u naplati odnosno prodaji. Putem prodajnih automata može prodavati pretpakirana hrana i proizvodi kao i neprepakirana hrana (npr. mlijeko, med, jaja, ulja) ako je udovoljeno propisima o uvjetima stavljanja hrane na tržište. Prodajni automat može biti postavljen na prostoru javne površine na mjestima određenim odlukom predstavničkog grada općine odnosno grada na kojem se površina nalazi, a na drugoj površini, zgradi ili unutar zgrade odnosno objekta, na mjestu za koje je predstavničko tijelo općine odnosno grada na području kojeg se automat postavlja, na zahtjev trgovca dalo odobrenje. **Prodaja na daljinu** u smislu čl. 39.a. Pravilnika o MTU podrazumijeva poseban oblik trgovine izvan prodavaonica u kojem se prodaja robe obavlja putem sredstva daljinske komunika-

34 Nar. nov., br. 118/18., 42/20., 127/20., 52/21. i 152/22.

35 Samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo je fizička osoba poljoprivrednik koja se za osobne potrebe bavi poljoprivredom u okviru korištenja prirodnih bogatstava zemlje i prodajom odnosno zamjenom od tih djelatnosti dobivenih proizvoda u neprerađenom stanju, a temelji se na korištenju vlastitih i/ili unajmljenih proizvodnih resursa te na radu, uključujući prodaju, znanju i vještinama članova kućanstva i ekonomska veličina gospodarstva je manja ili jednaka iznosu od 3000 eura.

36 Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo je organizacijski oblik gospodarskog subjekta poljoprivrednika fizičke osobe koji radi stvaranja dohotka samostalno i trajno obavlja djelatnost poljoprivrede i s njom povezane dopunske djelatnosti, a temelji se na korištenju vlastitih i/ili unajmljenih proizvodnih resursa te na radu, znanju i vještinama članova obitelji

37 Nar. nov., br. 29/18. i 32/19.

cije za obavljanje djelatnosti trgovine (kataloga, TV prodaja, prodaja putem telefona, prodaja putem pošte, prodaja putem interneta)³⁸ uz uvjet da je u odgovarajućem registru, pored šifre razreda djelatnosti NKD- 07 - 47.91. "Ostala trgovina na malo preko pošte ili interneta", ili je djelatnost prodaje robe na daljinu upisana pod opisnom oznakom "Kupnja i prodaja robe", a za internet prodaju i djelatnost "Usluge informacijskog društva".

ističemo...

Prodaja na štandovima i klupama na tržnicama na malo i na tržnicama na veliko, kao i u slučaju prigodne prodaje obavlja se u radnom vremenu pravne ili fizičke osobe koja upravlja tržnicom odnosno u radnom vremenu kojeg odredi organizator prigodne prodaje, a prodaja putem prodajnim automata kao i na daljinu, vremenski nije ograničena.

3.5.3. Iznimke prema prodajnom asortimanu**ističemo...**

Posljednja, treća iznimka od općeg pravila o neradnoj nedjelji i blagdanima (uz mogućnost odabira 16 radnih nedjelja tijekom godine) i ograničenju ukupnog tjednog fonda sati, odnosi se na distribuciju (prodaju) tiska putem kioska kao posebnog oblika prodaje izvan prodavaonica, koji mogu biti otvoreni nedjeljom i blagdanom u vremenu od 7:00 sati do 13:00 sati.

Iznimka se odnosi isključivo na prodaju tiska putem kioska, a ne i na prodaju tiska iz ostalih vrsta prodajnih objekata (npr. prodavaonice, skladišta, motornih vozila u kojima se obavlja pokretna prodaja) u kojima se uz ostalu robu, prodaje tisak.

Pod **tiskom** se u smislu čl. 2. Zakona o medijima³⁹ smatraju novine i druga povremena izdanja koja izlaze u razmacima od najviše šest mjeseci, a u nakladi većoj od 500 primjerka (tiskano djelo koje izlazi povremeno u nakladi manjoj od 500 primjeraka, smatrat će se tiskom ako je namijenjeno raspućavanju). U skladu s odredbom čl. 22. Pravilnika o klasifikaciji prodavaonica, **kiosk** je prodajno mjestu u kojem se prodaje ograničen asortiman proizvoda kroz odgovarajući otvor na kiosku, bez ulaska kupca u prodajni prostor. Odredbom čl. 30. st. 1. ovoga Pravilnika propisano je da asortiman kioska čini roba sukladno NDK-07 ta trgovinu na malo u specijaliziranim prodavaonicama. Stoga, navedena iznimka se odnosi samo na one trgovce koji u odgovarajućem registru (pravne osobe u sudskom, a obrtnici u obrtnom registru) imaju upisanu djelatnost pod oznakom šifre razreda NKD-07 - 37.62. "Trgovina na malo novinama, papirnatom robom i pisaćim priborom u specijaliziranim prodavaonicama" ili pod oznakom šire skupine, odnosno odjeljka ili područja koji uključuju

i djelatnost pod šifrom navedenog razreda ili opisno pod oznakom "Kupnja i prodaja robe" i koji su, od nadležnog upravnog tijela ishodi ili rješenje o tome da kiosk ispunjava minimalne tehničke i druge propisane uvjete za obavljanje trgovine robom obuhvaćenom pod oznakom šifre djelatnosti iz razreda 37.62. NKD-07.

Smatramo da je pored tiska, iznimkom obuhvaćena i druga roba ako se ista obavlja u manjem opsegu i ako njihova prodaja služi boljoj prodaji tiska ili je to uobičajeno (primjerice, prodaja duhanskih proizvoda uz prodaju tiska). Uporište u tom stajalištu nalazimo u odredbi čl. 35. Zakona o trgovačkim društvima⁴⁰ kojom je propisano je da trgovačko društvo, uz djelatnost koja čini utvrđeni predmet poslovanja društva može obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju glavne djelatnosti, ako se one obavljaju u manjem opsegu ili uobičajeno uz djelatnost koja čini utvrđeni predmet poslovanja društva, te u odredbi čl. 27. Zakona o obrtu⁴¹ kojom je propisano da se osim obrta koji su obuhvaćeni obrtnicom, u manjem opsegu mogu obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju obrta obuhvaćenog obrtnicom ili se uobičajeno obavljaju uz obrt obuhvaćen obrtnicom, uz uvjet da je prodaje te robe također obuhvaćena rješenjem nadležnog upravnog tijela o ispunjavanju propisanih uvjeta.

3.6. Obveza evidentiranja radnog vremena u djelatnosti trgovine

Imajući u vidu da inspeksijski nadzor nad provedbom Zakona i njegovih provedbenih propisa obavljaju tržišni inspektori Državnog inspektorata, zbog učinkovitijeg obavljanja inspeksijskog nadzora odredbom čl. 57. Zakona, za trgovce je propisana obveza vođenja evidencije radnog vremena za svaku radnu nedjelju tijekom tekuće godine u obliku pisane isprave ili elektroničkog zapisa, kao i obveza trgovca da nadležnom inspektoratu tijekom nadzora omogućiti uvid u evidenciju, a sve u cilju utvrđivanja točnog i potpunog činjeničnog stanja. U tu svrhu, Ministarstvo financija, Porezna uprava dužna je nadležnom inspektoratu na njegov zahtjev, dostaviti podatke iz sustava fiskalizacije o radnoj nedjelji trgovca. Ovdje je bitno naglasiti da se evidencija za vrijeme rada mora nalaziti u prodajnom objektu odnosno na prodajnom mjestu kako bi se mogla tijekom inspeksijskog nadzora dati na uvid nadležnom inspektoratu ako to isti zatraži.

4. Institut nastavka obavljanja djelatnosti trgovine

Odredba Zakona'08 kojima se propisuje da za obavljanje djelatnosti trgovine moraju biti ispunjeni minimalni tehnički i drugi uvjeti propisani Pravilnikom o MTU i drugim propisima ovisno o prodajnom asortimanu i obliku obavljanja trgovine, ostala je neizmijenjena. Djelatnost trgovine može se započeti obavljati tek nakon što nadležno upravno tijelo, na zahtjev trgovca izda rješenje da prodajni objekt, oprema i sredstva pomoću kojih se obavlja trgovina ispunjavaju propisane uvjete, osim u slučaju prigodne prodaje kada takvo rješenje nije potrebno. Upravno tijelo kojem se podnosi zahtjev i koje donosi rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta je nadležno upravno tijelo Grada Zagreba odnosno županije u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na gospodarstvu, prema mjestu gdje se nalazi prodajni objekt.

Iznimno, u skladu s odredbom čl. 13. st. 9. Zakona'08, bez novog rješenja o ispunjavanju minimalnih tehničkih i drugih propisanih uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine, djelatnost trgovine može se

38 Prodaja putem kataloga uključuje prodaju trgovačke robe koristeći katalog kao sredstvo za ponudu robe i stjecanje kupca. Tv prodaja je prodaja pri kojoj se putem televizije, nude određeni proizvodi pri čemu prilikom sklapanja ugovora između kupca i trgovca nema fizičkog kontakta, već se prodaja obavlja pozivom kupca na određeni telefonski broj prikazan na TV ekranu. Prodaja putem telefona je prodaja ponuđene robe bez izravnog kontakta između prodavača i kupca. Prodaja putem pošte uključuje prodaju putem adresiranog i neadresiranog tiskanog materijala, univerzalnih pisana i dopisnica, tiskanih promidžbenih poruka s narudžbenicom i sl. Internet trgovina je oblik elektroničkog poslovanja koji se ostvaruje na način da se različiti asortiman proizvoda (i usluga) nudi i naručuje putem interneta.

39 Nar. nov., br. 59/04., 84/11., 81/13. i 114/22.

40 Nar. nov., br. 119/03., 34/99., 121/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 125/11., 152/11 - proč. tekst, 111/12., 68/13., 110/15., 40/19., 34/22. i 114/22.

41 Nar. nov., br. 143/13., 127/19. i 41/20.

obavljati u prodajnom objektu ako je za isti prodajni objekt već izdano rješenje nadležnog upravnog tijela o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine ako se radi o nastavku obavljanja djelatnosti trgovine, a u međuvremenu nije došlo do bitnih promjena vezanih uz prodajni objekt, opremu i sredstva kojima se obavlja djelatnost trgovine (tzv. institut nastavka obavljanja djelatnosti trgovine). St. 10. istog članka propisano je da na nastavak obavljanja djelatnosti trgovine bez izdavanja novog rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine ne utječe vrijeme izdavanja prijašnjeg rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine ako su uvjeti za obavljanje djelatnosti trgovine usklađeni s odredbama važećeg Pravilnika o MTU, kao niti promjena vrste robe kojom se obavlja djelatnost trgovine, ako se ne radi o hrani i robi opasnoj za život i zdravlje ljudi i životinja te prirodu i okoliš.

Međutim, s aspekta osiguranja higijenskih uvjeta za prodajne objekte u kojima se prodaje hrana kao i osobe koje neposredno posluju s hranom, obveze trgovaca također proizlaze iz propisa o hrani, nevezano za postupak ishoda rješenja o ispunjavanju minimalno-tehničkih i drugih uvjeta prema ovom Zakonu. Stoga su trgovci koji trguju s hranom obvezni uspostaviti, provoditi i održavati sustave i postupka samokontrole temeljene na načelima HACCP sustava iz čl. 5. st.2. Uredbe (EZ) br. 852/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29.4.2004. o higijeni hrane, što uključuje i ispunjavanje infrastrukturnih zahtjeva za objekte i zahtjeva za opremu propisanih predmetnom Uredbom.⁴² Iz navedenog razloga, ukazalo se nepotrebnim dodatno i ovim Zakonom propisivati ograničenja ako se radi o prodaji hrane.

Trgovci koji nakon 1. srpnja 2023. nastavljaju s obavljanjem djelatnosti trgovine hranom u prodajnom objektu za koji je prethodno nadležno upravno tijelo donijelo rješenje o ispunjavanju minimalno-tehničkih i drugih propisanih uvjeta, a u međuvremenu nije došlo do bitnih promjena vezano za prodajni objekt, opremu i sredstva pomoću kojih se obavlja djelatnost trgovine, nisu obvezni podnositi zahtjev nadležnom upravnom tijelu za izdavanje novog rješenja o ispunjavanju propisanih uvjeta, bez obzira na protek vremena od donošenja prethodnog rješenja do nastavka obavljanja djelatnosti trgovine i promjenu prodajnog asortimana, uz uvjet da prodajni objekt stvarno ispunjava minimalne tehničke i druge uvjete propisane važećim Pravilnikom o MTU u pogledu prodaje hrane.

Prijelaznom odredbom čl. 11. Zakona propisano je da s danom njegovog stupanja na snagu (1. srpnja 2023.) prodajni objekti koji ispunjavaju uvjete propisane važećim Pravilnikom o MTU, nastavljaju s radom prema uvjetima iz tog Pravilnika, a iznimno, ako su se stekli uvjeti koji utječu na prodajni objekt, opremu i sredstva, a koji nisu propisani predmetnim Pravilnikom, potrebno je uskladiti uvjete za obavljanje trgovine s navedenim Pravilnikom u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona (do 1. siječnja 2024.). Smatramo da u tu svrhu nije potrebno podnositi zahtjev nadležnom upravnom tijelu radi donošenja rješenja o uskladi, budući navedenom odredbom takva obveza nije propisana.

5. Otkup izvršenja rješenja o zabrani obavljanja trgovine

Upravne mjere iz čl. 68. Zakona'08 koje je ovlašten i dužan poduzeti tržišni inspektor Državnog inspektorata protiv trgovca kada u pro-

42 Sustav HACCP (eng. "Hazard Analysis and Critical Control Point", hrv. "Analiza opasnosti kritičnih kontrolnih točaka") je sustavni i sistematični preventivni pristup kojim se osigurava (zdravstvena) sigurnost hrane, zasnovan na primjeni ispravnih tehnoloških procesa i njihovoj kontroli te nadzoru cijelog sustava, a sve s ciljem prepoznavanja opasnosti koje se mogu dogoditi u bilo kojoj fazi lanca opskrbe hranom i staviti ih pod kontrolu da se (uopće ili više) ne dogode.

vedbi inspekcijskog nadzora utvrdi da je počinio povredu odredbe ovoga Zakona za koju ovim člankom propisano poduzimanje određene upravne mjere, ostale su u cijelosti neizmijenjene. Podsjećamo, tom je odredbom propisano da će tržišni inspektor pisanim rješenjem nadziranoj pravnoj ili fizičkoj osobi zabraniti daljnje obavljanje djelatnosti trgovine do otklanjanja utvrđenih nedostataka, a najkraće na rok od 30 dana od donošenja rješenja, ako su utvrđeni nedostaci iz čl. 68. st.1. Zakona (npr. ako se djelatnost trgovine obavlja bez registracije, ili u prodajnom objektu za koji nadležno upravno tijelo nije donijelo rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta, ili ako se prodaju proizvodi čija je prodaja drugim propisima zabranjena ili se maloljetnim osobama prodaju alkoholna pića i druga pića koja sadrže alkohol, duhanski i srodni proizvodi i/ili roba pornografskog sadržaja, ili ako trgovac ne osigura nadležnom inspektoru isprave o stanju robe ili učini neku radnju nepoštenog trgovanja). Rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti trgovine izvršit će se pečaćenjem prodajnog objekta, opreme i uređaja kojima se obavlja djelatnost trgovine ili na drugi pogodan način (putem izricanja novčanih kazni u propisanim iznosima sukladno čl. 142. Zakona o općem upravnom postupku).⁴³ Odredbom čl. 68. st.5. Zakona'08 propisano je da se mjera zabrane neće provesti pečaćenjem ili na drugi pogodan način ako trgovac najkasnije u roku od 5 radnih dana od dana donošenja o zabrani obavljanja djelatnosti trgovine nadležnom tržišnom inspektoru dostavi dokaze da su utvrđeni nedostaci zbog kojih je donijeto rješenje otklonjeni, kao i o izvršenoj uplati novčanog iznosa od 3.981,68 eura⁴⁴ u državi proračun. U tom će slučaju inspektor rješenjem obustaviti upravni postupak kojim će utvrditi prestanak izrečene mjere zabrane obavljanja djelatnosti trgovine, u protivnom rješenje će se provesti (izvršiti). Ako je inspektor rješenje (već) izvršio, a trgovac je prije isteka roka od 30 dana od dana donošenja rješenja (do kojeg roka traje izrečena mjera zabrane) otklonio utvrđene nedostatke zbog kojih je donijeto rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti te inspektoru predočio dokaz o uplati propisanog iznosa u državni proračun, inspektor će rješenjem obustaviti postupak, a zapečaćeni objekt, opremu i sredstva ako su bila zapečaćena, otpečatiti.

6. Propisivanje prekršaja i novčanih kazni

Odredbe čl. 70. i 71. Zakona'08 kojima su propisani prekršaji i raspon iznosa novčanih kazni za te prekršaje u najvećem dijelu su ostali neizmijenjeni. Budući je Zakonom regulirano radno vrijeme, dodani su prekršaji koji se odnose na nepridržavanje odredbi o uređenju radnog vremena u trgovini te redefiniran prekršaj koji se odnosi na obavljanje trgovine u prodajnom objektu za koji prethodni nije izdano rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta. Ujedno, uz opis svakog prekršaja, dodana je materijalna odredba Zakona koja je prekršajem povrijeđena, a novčani iznosi za navedene prekršaje propisani su u eurima.

Nastavno dajemo prikaz promjena u odnosu na prekršaje za čije procesuiranje su nadležni tržišni inspektori Državnog inspektorata (prekršaji iz čl. 70. i 71.).

Ukupan broj prekršaja iz čl. 70. Zakona dvostruko je povećan (sa 8, na 16 prekršaja) od kojih se 8 novih prekršaja odnosi na prekršaje koje čini trgovac ili drugi prodavatelj ako: ne ispunjava uvjete za nastavak obavljanja djelatnosti trgovine bez izdavanja novog rješenja

43 Nar. nov., br. 47/09. i 110/21.

44 Do 1. srpnja 2023. na otkup izvršenja rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti trgovine primjenjuju se iznos od 30.000,00 kn koji je propisan sukladno Zakonu'08, preračunato u eure prema fiksnom tečaju konverzije 1 EUR = 7,53450 kn uz primjenu pravila o zaokruživanju na dvije decimale sukladno čl. 14. Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (Nar. nov., br. 57/22. i 88/22-ispr.).

(čl.13.st.9.); se ne pridržava propisanog radnog vremena prodajnih objekata u razdobljima od ponedjeljka do subote u ukupnom trajanju do 90 sati tjedno (čl. 57.st.1.); se ne pridržava odredbe o neradnoj nedjelji (čl. 57.st.2.); se ne pridržava odredbe o neradnim blagdanima (čl.57.st.3.); se ne pridržava propisanog broja dodatnih 15 sati, a koje ukupno trgovac samostalno raspoređuje od ponedjeljka do nedjelje u 16 tjedana za koje je trgovac odredio radnu nedjelju (čl.57. st.4.); se ne pridržava propisanog radnog vremena za distribuciju tiska putem kioska (čl. 57.st.7.); ne vodi evidenciju radnog vremena za svaku radnu nedjelju tijekom tekuće godine u obliku pisane isprave ili elektroničkog zapisa (čl.57.st.8.); i nadležnom inspektoratu tijekom nadzora ne osigura evidenciju radnog vremena (čl.57.st.9.) Ujedno je redefiniran prekršaj iz čl. 70. st.6. Zakona, na način da je sada propisano da trgovac ili drugi prodavatelj čini prekršaj ako "djelatnost trgovine **započne obavljati prije nego što nadležno upravno tijelo ne izda rješenje da prodajni objekt oprema i sredstva pomoću kojih se obavlja trgovina ispunjava propisane uvjete za obavljanje trgovine**" (čl. 13.st.5.). Ostali prekršaji iz čl. 70. Zakona koji se odnose na: obavljanje djelatnosti trgovine bez registriranja te djelatnosti; obavljanje trgovine na veliko i trgovine na malo suprotno te prodaju robe putem dražbe protivno propisanim uvjetima; prodaja u trgovini na malo alkoholnih pića i drugih pića koja sadržavaju alkohol ili robe pornografskog sadržaja maloljetnim osobama; neispunjavanja uvjeta minimalne stručne sprema za prodavače i poslovođe i obavljanje nepoštenog trgovanja ostali su neizmijenjeni.

Jednako tako, ostale su neizmijenjene i prekršajne odredbe iz čl. 71. Zakona koje se odnose na: obavljanje trgovine na veliko i s trećim zemljama za određenu robu u prodajnim objektima koji ne odgovaraju posebno propisanim uvjetima; obavljanje trgovine na malo izvan prodavaonica izvan mjesta koje je svojom odlukom odredilo predstavničko tijelo grada ili općine ili na površinama koje imaju pristup s javno-prometne površine za koje predstavničko tijelo grada ili općine nije dalo odobrenje; prodaju robe putem pokretne prodaje protivno uvjetima propisanim odlukom predstavničkog tijela grada ili općine na čijem se području pokretna prodaja obavlja; neisticanje obavijesti o zabrani prodaje maloljetnicima alkoholnih pića i drugih pića koja sadržavaju alkohol i/ili robe pornografskog sadržaja na mjestu njihove prodaje; ne osiguravanja isprava o stanju robe iz kojih se može spoznati poslovni događaj nadležnom inspektoratu ili ne držanje istih u prodajnom objektu; neosiguravanje jamstvenog lista i u jamstvenom roku rezervnih dijelova i servisa za tehnička vozila, motorna i druga vozila i njihove dijelove; **ne isticanja na jasan, vidljiv i čitljiv način za potrošače, obavijesti o radnom vremenu.**

Novčane kazne za navedene prekršaje propisane su u slijedećim rasponima: za prekršaje iz čl. 70. Zakona, za pravnu osobu u iznosu od 660,00 do 39.810,00 eura, za odgovornu osobu u pravnoj osobi i fizičku osobu, u iznosu od 530,00 do 9.290,00 eura, a za fizičku osobu obrtnika i osobu koja obavlja drugu samostalno djelatnost koja počinu prekršaj u vezi s obavljanjem svog obrta ili druge samostalne djelatnosti, u iznosu od 530,00 do 13.270,00 eura; za prekršaje iz čl. 71. Zakona, za pravnu osobu u iznosu od 530,00 do 33.180,00 eura, za odgovornu osobu u pravnoj osobi i fizičku osobu, u iznosu od 390,00 do 6.630,00 eura, a za fizičku osobu obrtnika i osobu koja obavlja drugu samostalno djelatnost koja počinu prekršaj u vezi s obavljanjem svog obrta ili druge samostalne djelatnosti, u iznosu od 390,00 do 13.270,00 eura.⁴⁵

Odredba čl. 75. Zakon'08 kojom je propisana je mjera oduzimanja predmeta, sredstava i/ili imovinske koristi koji su namijenjeni ili upotrebljeni za počinjenje prekršaja ili su nastali počinjenjem pojedinih prekršaja iz čl. 70. i 71. Zakona, novelom Zakona je proširena te sada obuhvaća i sve prekršaje koje se odnose na povredu odredba kojima se uređuje radno vrijeme u djelatnosti trgovine, osim prekršaja koji se odnosi na ne vođenje evidencije radnog vremena za svaku radnu nedjelju tekuće godine u obliku pisane isprave ili elektroničkog zapisa ili ne osiguravanje evidencije o radnom vremenu na uvid nadležnom inspektoratu na njegov zahtjev.

7. Zaključak

Novelom Zakona o trgovini uređuje se temeljeno pravo radnika na neradnu nedjelju kao dan tjednog odmora u djelatnosti trgovine i neradne blagdane, određuje ukupan broj tjednog fonda sati (90 sati) kojeg trgovac može samostalno rasporediti od ponedjeljka do subote, omogućuje se rad prodajnih objekata tijekom 16 nedjelja kroz godinu prema samostalnom odabiru trgovca (u tjednu u kojem trgovac radi nedjelju, ukupan broj tjednog fonda sati povećava se za 15 sati). U cilju osiguranja funkcioniranja gospodarstva, propisane su iznimke u odnosu na pojedine prodajne objekte na koje se, ovisno o mjestu obavljanja i obliku trgovine i/ili prodajnom asortimanu, ne primjenjuju opće pravilo o neradnoj nedjelji i neradnim blagdanima uz mogućnost odabira rada 16 nedjelja kroz godinu te ograničenja u najviše dopuštenom tjednom fondu sati u kojem trgovine mogu biti otvorene od ponedjeljka do subote. Ujedno su propisani dodatni prekršaji za one trgovce koji se u svojem poslovanju ne pridržavaju odredbi Zakona o reguliranju radnog vremena.

Nadalje, u svrhu uklanjanja administrativnog prepreka u djelatnosti trgovine, redefiniran je institut nastavka na obavljanja djelatnosti trgovine u prodajnom objektu bez ishođenja novog rješenja o ispunjavanju propisanih uvjeta ako je za isti objekt već prethodno izdano rješenje, na način da se ovaj institut proširuje i na prodajne objekt u kojem se prodaje hrana, osim ako se ne radi o robi opasnost po život i zdravlje ljudi i životinja te prirodu i okoliš. Ujedno, novčani iznosi predviđeni za otkup izvršenja rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti te iznosi novčanih kazni za prekršaje utvrđene ovim Zakonom, propisani su u eurima.

⁴⁵ Do 1. srpnja 2023. za prekršaje iz čl. 70. i 71. Zakona primjenjuju se novčani iznosi propisani Zakonom'08 u kunama, preračunato u eure prema fiksnom tečaju konverzije 1 EUR=7,53450 kn uz primjenu pravila o zaokruživanju na dvije decimale sukladno čl. 14. Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (Nar. nov., br. 57/22. i 88/22-ispr.).

